

¹ Telegram sa pri spise nenachádza.

² Nová Bašta.

³ Pozri dok. č. 57 a.

⁴ O národnostnom vývoji mesta Košice pozri dok. č. 102.

Podľa posledného sčítania obyvateľstva z roku 1930 v Košiciach žilo 70 117 obyvateľov; z tohto bolo 11 504 (16,4 %) maďarskej národnosti. V Nových Zámkoch z celkového počtu 22 427 sa k maďarskej národnosti hlásilo 10 193 (45,4 %).

⁵ V rokoch 1924 – 1925 P. Teleki bol členom medzinárodného výboru pre vymedzenie hranice pri Mosule.

⁶ Neprijateľné.

⁷ V Berehove podľa sčítania obyvateľstva roku 1930 bolo z 19 007 obyvateľov 9 190 (48,4 %) Maďarov.

⁸ V priebehu rokovania v Komárne vedúci česko-slovenskej delegácie J. Tiso dostal vyše dve desiatky telegramov a listov z ohrozených obcí južného Slovenska, ktoré vyjadrovali svoj nesúhlas s pripojením k maďarskému štátu. – AMZV ČR, PrS, kart. 65, fasc. 5.

⁹ Medzitým 9. 10. 1938 I. sa Parkányi, ktorý bol menovaný do oficiálnej vládnej delegácie, stal guvernérom Podkarpatskej Rusi.

¹⁰ Dňa 9. 10. 1938 teda v deň začatia rokovani v Komárne, K. Kánya oznámil nemeckej a talianskej vláde, že „maďarská vláda má seriózne informácie, podľa ktorých československá vláda nebude akceptovať princíp navrátenia územia Maďarsku, kde žije maďarská väčšina. V prípade odmietnutia tohto princípu maďarská vláda, odvolajúc sa na objektívne dôvody, vyhlási rokovania za ukončené a nariadi všeobecnú mobilizáciu. Bude to odôvodnené tým viac, že podľa oficiálneho českého vyhlásenia, sústredená česká armáda na maďarsko-československých hraniciach dovtedy nebude demobilizovaná, kým sa neskončia maďarsko-československé rokovania, t. j. v priebehu rokovania česká strana hodlá na nás vyvíjať nátlak“. DIMK, II., č. 772 – 773.

57 a

10. október, Komárno.

Odpoveď česko-slovenskej delegácie na maďarské memorandum z 9. októbra, v ktorej vyjadruje zásadné pripomienky k rozsahu maďarských územných požiadaviek a odmieta plebiscit na Slovensku a na Podkarpatskej Rusi.

La Délégation tchécoslovaque est entièrement d'accord avec la Délégation hongroise pour désirer une paisible coexistence de nos deux peuples dans le bassin danubien. Elle espère que les négociations actuelles permettront d'atteindre ce but.

La note de la Délégation hongroise du 9 octobre¹ traite d'une part la question slovaque et ruthène, d'autre part la question de la population magyare. Quant au problème slovaque et ruthène, la Délégation tchécoslovaque est fermement de l'avis que ce problème est en dehors du cadre des négociations actuelles. Il ne lui est donc pas possible d'entamer une discussion à ce sujet.² Elle fait remarquer que l'Accord de Munich, auquel se réfère d'ailleurs aussi la note de la Légation de Hongrie du 1^{er} octobre 1938³, parle exclusivement des minorités polonaise et hongroise.

En ce qui concerne la question de cette minorité hongroise, la Délégation tchécoslovaque répète que la Tchécoslovaquie avait toujours le désir de la résoudre dans le sens le plus libéral et le plus équitable. Le Gouvernement local de Bratislava³ persévère dans cette voie et il vient de créer des sections spéciales pour les Hongrois et les Allemands.

La note de la Délégation hongroise expose les revendications de la Hongrie concernant le rattachement des territoires habités par des Magyares. Ces revendications telles qu'elles sont définies sur la carte annexée paraissent entièrement inacceptables à la Délégation tchécoslovaque. En effet, elles ne correspondent en rien à la répartition réelle des nationalités et elles sont en contradiction absolue avec les intérêts vitaux de l'Etat et des régions en question, aussi bien qu'au point de vue économique qu'au point de vue des communications etc. La Délégation

se permet de mentionner comme simple exemple qu'elle ne saurait se rallier à aucun projet qui laisserait en dehors de ses frontières les villes de Bratislava, Nové Zámky, Lučenec, Rimavská Sobota, Košice, Užhorod et Berehovo.

La Délégation tchécoslovaque espère donc qu'il sera possible de trouver une autre base pour la poursuite des négociations.

Československá delegácia sa plne stotožňuje s maďarskou delegáciou v želaní mierového spolunažívania našich dvoch národov v Dunajskej kotline. Očakáva, že súčasné rokovania umožnia dosiahnuť tento cieľ.

Nóta maďarskej delegácie z 9. októbra¹ sa na jednej strane zaoberá slovenskou a rusínskou otázkou, na druhej strane otázkou maďarskej populácie. Pokiaľ ide o slovenský a rusínsky problém, československá delegácia je pevne presvedčená, že táto otázka nepatrí do rámca súčasných rokovaní, a teda je bezpredmetné viesť debatu o tejto otázke. Okrem toho poznamenáva, že Mnichovská dohoda, na ktorú sa medziiným odvoláva aj nóta maďarského vyslanectva z 1. októbra 1938², hovorí výlučne o poľskej a maďarskej menšine.

V otázke maďarskej menšiny československá delegácia opakuje, že Československo si vždy želalo vyriešiť tento problém čo najliberálnejšie a najspravodlivejšie. Bratislavská lokálna vláda³ pokračuje na tejto ceste a vytvorila osobitné sekcie pre Maďarov a Nemcov.

Nóta maďarskej delegácie predkladá maďarské požiadavky, ktoré sa týkajú pripojenia Maďarmi obývaného územia. Tieto požiadavky, tak ako sú vyznačené na pripojenej mape, pre československú delegáciu sú úplne neprijateľné. V žiadnom ohľade nezodpovedajú skutočnému stavu rozloženia národností a sú v úplnom rozpore so životnými záujmami štátu a jeho regiónov tak z hľadiska hospodárskeho, ako aj z hľadiska jeho komunikačných väzieb atď. Ako príklad si delegácia dovoľuje pripomenúť, že pre ňu je neprijateľný každý návrh, ktorý by ponechal mimo hraníc tieto mestá: Bratislava, Nové Zámky, Lučenec, Rimavská Sobota, Košice, Užhorod a Berehovo.

Československá delegácia sa preto domnieva, že bude treba hľadať inú bázu pre pokračovanie rokovaní.

AMZV ČR, kart. 58, fasc. 11, č. 4. Kópia, strojopis.

SNA, VDP MZV ČSR, kart. 2, fasc. MKRPV SK, sign. VII b. Kópia, strojopis.

DIMK, II., s. 751.

¹ Pozri dok. č. 52 a

² Pozri dok. č. 24.

³ Slovenská autonómna vláda.

10. október, 17.50. Komárno. Telegram prijatý: 19.36, vyhotovený: 19.55.

Vyslanec I. Krno hlási MZV, že maďarská delegácia žiada od česko-slovenskej strany protinávrh. Príde do Prahy pre nové inštrukcie vlády.

V dnešnej odpolednej schůzi maďarská delegace žádala důrazně, abychom jí dali nějaké teritoriální protiváhy. Jedu do Prahy pro instrukce, budu tam ráno. Prosím o případné svolání ministerské rady během zítřka.